

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

UČEBNÍ DOKUMENTY

Denní studium žáků, kteří ukončili povinnou školní docházku

Obor vzdělání: **31-54-E/001** Pletařské práce

OBSAH:

	Strana
Profil absolventa	2
Charakteristika vzdělávacího programu	5
Učební plány	11
Učební osnovy odborných předmětů	
Textilní materiály	15
Vazby a rozbory pletenin	18
Zušlechťování pletenin	20
Technologie pletařství	22
Odborný výcvik	25

Schválilo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
dne 7. července 2005, č.j. 24 047/2005-24 s platností od 1. září 2005 počínaje 1. ročníkem

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Schválilo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
dne 7. července 2005, č.j. 24 047/2005-24 s platností od 1. září 2005 počínaje 1. ročníkem

PROFIL ABSOLVENTA

Obor vzdělání: **31-54-E/001** Pletařské práce

Zaměření: Obor vzdělání nemá zaměření.

Dosažený stupeň vzdělání: odborná příprava pro výkon okruhu činností příslušného povolání

Způsob ukončení a certifikace: závěrečná zkouška, výuční list

Výsledky vzdělávání:

Absolvent oboru vzdělání byl v návaznosti na všeobecně vzdělávací složku připravován tak, aby se u něj posílily předpoklady pro rozvoj osobnosti. V rámci jeho přípravy na práci v podmínkách rychle se měnící společnosti a z této skutečnosti vyplývající potřeby životní adaptability byla posílena orientace na komunikativní dovednosti, dovednosti zdokonalovat vlastní učení i výkonnost, řešit problémové situace a využívat informační technologie na přiměřené úrovni. Důraz byl kladen i na výchovu k životu v harmonii s životním prostředím, okolním světem i se sebou samým, jakož i na posílení schopností a dovedností spolupracovat s druhými lidmi.

Absolvent oboru vzdělání vykonává jednoduché práce při výrobě hladkých a vzorovaných pletenin zakázkovým nebo průmyslovým způsobem. Typickými činnostmi, které absolvent vykonává, jsou příprava materiálu pro pletení, pletení jednoduchých polotovarů a výrobků na plochých a okrouhlých pletacích strojích, obracení úpletů strojem, skládání úpletů, obracení punčochových nebo jiných výrobků, přejímání, vážení a evidování hotových výrobků apod.

Předpokládané vědomosti a dovednosti obecného charakteru

Absolvent oboru vzdělání

- získal vědomosti a dovednosti v oblasti sociálně komunikativní, tj. v jazykovém projevu, společenském chování a jednání s lidmi, v oblasti občanské výchovy a přípravy na život ve společnosti, v oblasti výchovy k péči o zdraví a ke zdravému životnímu stylu a v oblasti matematických dovedností,
- získal vědomosti, dovednosti a návyky potřebné pro to, aby uměl vhodným způsobem jednat s jinými lidmi i uplatnit svou osobnost, snažil se chovat v souladu s morálními zásadami a požadavky na kulturní společenské chování, aby se orientoval na trhu práce a aktivně rozhodoval o svém pracovním uplatnění,
- je seznámen s podstatou fungování demokratické a občanské společnosti, se základními právy a povinnostmi každého občana. Je si vědom důsledků nedodržování zákonnosti a porušování lidských práv a svobody každého člověka,
- má nejzákladnější vědomosti z ekonomiky, které byly vybrány tak, aby je mohl využívat pro občanský život,

- je schopen se vyjadřovat s ohledem na své zdravotní postižení, vysvětlit a zdůvodnit svůj názor, jednání, potřeby, vhodným způsobem komunikovat s druhým člověkem, ve svém projevu se snaží vyjadřovat v souladu s jazykovou normou (spisovnou nebo obecnou češtinou) všude tam, kde to situace vyžaduje,
- má vědomosti důležité pro péči o zdraví a životní prostředí i poskytnutí nezbytné první pomoci, zná důsledky drogových a jiných závislostí a nezodpovědného sexuálního chování,
- dokáže uplatňovat základní matematické vědomosti a dovednosti při řešení problémů a úkolů v běžných životních i pracovních situacích,
- je seznámen s osobním počítačem a naučil se základům práce s běžným programovým vybavením s cílem využívat tyto dovednosti v osobním i občanském životě,
- dokáže uplatňovat základní obecné a odborné vědomosti, dovednosti a návyky při řešení problémů a úkolů v běžných životních a pracovních situacích,
- je motivován rozšiřovat a prohlubovat svoje vědomosti, dovednosti a návyky a získávat nové.

Předpokládané vědomosti a dovednosti odborného charakteru

Po ukončení přípravy v oboru vzdělání **pletařské práce** a po úspěšném vykonání závěrečné zkoušky absolvent

- zná textilní materiály a základní pletařské vazby a další vazby používané běžně na pletařských výrobcích,
- má přehled o strojích a zařízeních používaných v pletárnách,
- umí hospodárně využívat materiál a energii,
- zná technologie zhotovování různých druhů pletenin, pletených výrobků a jejich dílů (na přiměřené úrovni),
- má přehled o způsobech zušlechťování pletenin,
- umí organizovat svoje přidělené pracoviště a spolupracovat v kolektivu,
- orientuje se v základních vztazích svého odvětví výroby k životnímu prostředí a zásadách jeho ochrany před možnými negativními vlivy, dovede své pracovní činnosti v rámci plnění pracovních úkolů vykonávat tak, aby životní prostředí nenarušoval, ale naopak přispíval k jeho zlepšení,
- dodržuje při práci zásady a předpisy ochrany, bezpečnosti a hygieny práce, dodržuje předpisy požární ochrany a umí zacházet s protipožárním zařízením.

Absolvent na základě obecných pokynů a znalostí technologií, v souladu s předpisy ochrany zdraví, bezpečnosti a hygieny práce a požární prevence, v souladu se zásadami ochrany životního prostředí a při dodržování zásad hospodaření s materiálem, energií a zařízením vykonává uvedené činnosti:

- připravuje, uspořádává a organizuje své pracoviště,
- připravuje materiál k pletení, manipuluje s materiálem ve všech formách,
- plete na jednoduchých plochých a okrouhlých pletacích strojích a dalších speciálních strojích,
- manipuluje s úplety, pletenými výrobky a výrobky zhotovené speciálními technologiemi, např. výroba provaznického zboží, síťovaného zboží, prýmků, šňůr, ovíjených nití apod.,
- dokončuje výrobky, např. klasifikuje úplety, obrací kusové výrobky, obrací úplety, skladuje úplety, váží úplety, vede jednoduchou evidenci, sáčkuje a balí výrobky,
- při výrobě pletařských výrobků odstraňuje drobné poruchy, provádí jednoduché nastavování mechanismů a zařízení pletařských strojů,
- provádí běžnou strojů a zařízení a pečuje o ně.

Možnosti uplatnění absolventa:

Obor vzdělání **pletařské práce** připravuje žáky na kvalifikovaný výkon stanoveného okruhu pracovních činností povolání pletař, především v typové pozici strojní pletař, zejména při výkonu pracovních činností zařazených do 3. tarifní třídy. Absolventi se uplatní i v typových pozicích provazník, prýmkař a síťovač a při výkonu činností ve 2. tarifním stupni povolání pomocný pracovník v textilní a oděvní výrobě.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Schválilo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
dne 7. července 2005, č.j. 24 047/2005-24 s platností od 1. září 2005 počínaje 1. ročníkem

CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Obor vzdělání: **31-54-E/001** Pletařské práce

Vstupní předpoklady žáků:

- Obor vzdělání je určen žákům, kteří ukončili povinnou školní docházku, přijímání jsou přednostně žáci, kteří byli vzděláváni podle upraveného vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.
- Obor vzdělání je určen zdravotně způsobilým žákům.

Délka a forma studia:

- 2 roky, denní studium
- Studium je pouze denní.

Pojetí a cíle vzdělávacího programu:

Jedná se o vzdělávací program oboru vzdělání pro přípravu na výkon méně náročných manuálních povolání, jehož cílem je, aby obsah přípravy žáků tvořil organický celek vědomostí a praktických dovedností s ohledem na jejich soukromý a občanský život a na speciální požadavky odborné přípravy pro budoucí uplatnění.

Žáci se připravují na jednoduché práce při zhotovování vazebně jednoduchých úpletů a pletených výrobků průmyslovým i individuálním způsobem, při manipulaci se zpracovávaným materiálem i s úplety, při výrobě speciálního zboží, např. provazů, prýmků apod.

Žáci jsou vychováni tak, aby byli schopni se začlenit do společnosti a uplatnit se na trhu práce na základě zvládnutí stanovených okruhů pracovních činností příslušného povolání, a aby si vypěstovali kladný vztah k práci.

Charakteristika obsahových složek:

Všeobecné vzdělávání

Obsahové složky všeobecného vzdělávání se skládají ze vzdělávání jazykového a literárního, osobnostního a občanského rozvoje, vzdělávání matematického a rozvoje tělesné kultury.

- **Vzdělávání jazykové a literární** se realizuje v předmětu český jazyk a literatura, přičemž obě dvě části se vzájemně podporují a doplňují. Cílem obou částí je vytvářet kompetence, které jsou mnohem více komunikační a sociální než vědomostní. Spočívají v dovednostech porozumět textu a využít informace v něm obsažené, schopnosti dorozumět se s lidmi a umět jim naslouchat. Obsah literární složky vzdělávání zprostředkovává žákům zážitky čtenářské, ale i divácké a posluchačské. Učí je dovednostem vyjádřit vlastní kulturní zážitek a chápat přínos estetického osvojování si skutečnosti pro život člověka.
- **Osobnostní a občanský rozvoj** se realizuje v občanské výchově a jeho cílem je přispět k přípravě žáků na jejich soukromý a občanský život v demokratickém státě tak, aby se žáci lépe orientovali ve společnosti a aktivně se mohli zapojit do ovlivňování veřejných záležitostí a dokázali řešit také své osobní problémy.

- **Vzdělávání matematické** se realizuje v předmětu matematika – poskytuje žákům matematické vědomosti, dovednosti a návyky potřebné k osvojení učiva odborných předmětů a k řešení praktických úkolů běžného života.
- V **rozvoji tělesné kultury** jde zejména o upevňování zdraví, efektivní využívání volného času a uspokojení zájmu žáků o pohybovou aktivitu.
- **Vzdělávání v oblasti informačních a komunikačních technologiích** se realizuje zejména v předmětu informační a komunikační technologie – připravuje žáky k tomu, aby byli schopni pracovat s prostředky ICT, tedy aby se naučili na základní uživatelské úrovni pracovat s příslušným základním a aplikačním programovým vybavením a dovedli pracovat s informacemi, a to i s využitím informačních a komunikačních možností sítě Internet.

Odborné vzdělávání

Odborné vzdělávání poskytuje žákům soubor vědomostí, praktických dovedností a návyků nezbytných pro jejich budoucí uplatnění, zejména v typové pozici strojní pletař povolání pletař a v povolání pomocný pracovník v textilní a oděvní výrobě.

Odborné vzdělávání se skládá ze dvou složek: učivo praktického charakteru je obsaženo v předmětu odborný výcvik a učivo teoretického charakteru je obsaženo v předmětech textilní materiály, vazby a rozbor pletenin, zušlechťování pletenin a technologie pletařství.

Odborná příprava má těžiště v přípravě na výkon jednoduchých prací při výrobě vazebně jednoduchých úpletů a pletených výrobků nebo polotovarů.

Klíčové kompetence

Rozvíjení klíčových kompetencí musí vycházet ze vzdělávacích a výchovných předpokladů (možností) a osobních dispozic žáků připravujících se v tomto oboru vzdělání. Za žádoucí se považuje rozvíjení všech klíčových kompetencí, tzn. komunikativních, personálních, řešit problémy, aplikovat základní matematické postupy při řešení praktických úkolů a využívat prostředky informačních a komunikačních technologií, a to jak ve všeobecně vzdělávací, tak i v odborné složce vzdělávání.

Doporučuje se rozvíjet především personální kompetence, a to ve smyslu odhadování vlastních možností a stanovení přiměřených cílů vzhledem k osobním dispozicím žáků. Důležité je podněcovat vlastní rozvoj žáka a vést ho k samostatnosti tak, aby se uplatnil v občanském i profesním životě a uměl překonávat svůj handicap. Proto je žádoucí budovat vhodné sociální interakce a maximálně podporovat manuální dovednosti.

Klíčové kompetence získávané prostřednictvím vzdělávání mají umožnit žákům přizpůsobivěji reagovat na společenský vývoj a rozvoj odvětví a vytvářejí předpoklady pro uplatnění žáků v občanském a pracovním životě.

Organizace výuky:

Příprava žáků je organizována jako dvouleté denní studium, je zakončena závěrečnou zkouškou podle příslušných právních norem a poskytuje odbornou přípravu pro výkon okruhu pracovních činností (stanovených profilem absolventa) povolání pletař a pomocný pracovník v textilní a oděvní výrobě.

Protože se jedná převážně o přípravu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, je vhodnější organizovat výuku tak, aby v týdnu byla rovnoměrně zastoupena teoretická i praktická složka výuky.

Metodické přístupy:

Metody a formy vzdělávací práce volí vyučující zejména se zřetelem k charakteru předmětu a situaci v pedagogickém procesu. Za významné pro přípravu v tomto oboru vzdělání lze považovat důsledné uplatňování pedagogických zásad vyučujícími, zejména zásady názornosti a přiměřenosti učiva, a metody individuálního přístupu k žákovi.

Je nutné, aby si pedagogičtí pracovníci, vedení školy i vyučující, uvědomili, že se v oboru připravují **žáci, kteří většinou v této přípravě ukončí své systematické vzdělávání**, takže je důležité, aby získali vědomosti a dovednosti nezbytné pro další osobní, občanský a pracovní život. Proto je nutné k těmto žákům přistupovat se záměrem **maximálně je motivovat**, zejména kladným hodnocením, využívat maximálně prostor ve všeobecně vzdělávacích předmětech k prakticky zaměřeným činnostem a k účasti řešit na modelových situacích problémy běžného života. Informace by měly být podloženy vlastní činností žáků při řešení úkolů. Je žádoucí, aby vyučující volili **specifické metody**, např. exkurze na pracovní úřad a demonstrace hledání pracovního uplatnění, inscenační metody založené na hře, vhodné pro poznání sebe i druhých, pro vytvoření kontaktu a komunikace ve dvojicích a ve skupině, nebo napomáhající lépe pochopit a osvojit si i některé teoretické učivo (např. v občanské výchově) a ukazující např. způsob komunikace s úředníky ve věcech jednotlivce či rodiny na úřadech, vhodná je i účast na přelíčení u soudu v trestním řízení s nezletilým, vyplňování různých dotazníků a tiskopisů, se kterými se setkají v běžném životě, sestavení životopisu, vyplňování poukázek, složenek, účast, chování a oblékání na různých společenských akcích apod.

Pozornost by měla být věnována také nácviku metod a technik učení a práci s textem jako základním zdrojem informací. Vhodné je i obecné využití počítače při vyučování včetně speciálních výukových programů.

Doporučená literatura pro pedagogy:

- Bakalář E.: Nové psychohry. 1. vyd. Praha, Portál 1998. 223s. ISBN 80-7178-235-1.
- Canfield J., Siccone F.: Hry pro výchovu k odpovědnosti a sebedůvěře. 1. vyd. Praha, Portál 1998. 384 s. ISBN 80-7178-194-0.
- Canfield J., Wells H.C.: Hry pro zlepšení motivace a sebepojetí žáků. 2. vyd. Praha, Portál 1997. 197 s. ISBN 80-7178-136-3.
- Černá M., Novotný J., Stejskal B., Zemková J.: Kapitoly z psychopedie. Přepř. vyd. Praha, Karolinum 1995. 82 s. ISBN 80-7066-899-7.
- Černochová M. a kol.: Využití počítače při vyučování. 1. vyd. Praha, Portál 1998. 165 s. ISBN 80-7178-272-6.
- Hermochová S.: Hry pro život. 1. vyd. Praha, Portál 1994. 1. díl. 174 s. ISBN 80-85282-79-8. 2. díl. 146 s. ISBN 80-85282-80-1.
- Housarová B.: Speciálně pedagogická čítanka. 1. vyd. Praha, Karolinum 2003. 171 s. ISBN 80-7290-109-5.
- Chvátalová H.: Jak se žije dětem s postižením. 1. vyd. Praha, Portál 2001. 184 s. ISBN 80-7178-588-1.
- Kolář M.: Bolest šikanování – cesta k zastavení epidemie šikanování ve školách. 1. vyd. Praha, Portál 2001. 255 s. ISBN 80-7178-513-X.
- Krejčířová O.: Estetická výchova mentálně retardovaných. 1. vyd. Olomouc, Netopejř 1998. 93 s. ISBN 80-86096-12-2.
- Lokšová I. - Lokša J.: Pozornost, motivace, relaxace a tvořivost dětí ve škole. 1. vyd. Praha, Portál 1999. 199 s. ISBN 80-7178-205-X.
- Machková E.: Metody dramatické výchovy. 8., upr. a rozš. vyd. Praha, Informační a poradenské středisko pro místní kulturu, útvar ARTAMA, 1999. 153 s. ISBN 80-7068-105-5.

- Mareš J.: Styly učení žáků a studentů. 1. vyd. Praha, Portál 1998, 240 s. ISBN 80-7178-246-7.
- Michalová Z.: Specifické poruchy učení na druhém stupni ZŠ a na školách středních. 1. vyd. Havlíčkův Brod, Tobiáš 2001. 102 s. ISBN 80-7311-000-8.
- Patersonová E.: Připravit, pozor, učíme se! 1. vyd. Praha, Portál 1996. 103 s. ISBN 80-7178-102-9.
- Slavík J.: Hodnocení v současné škole. 1. vyd. Praha, Portál 1999. 190 s. ISBN 80-7178-262-9.
- Švarcová I.: Mentální retardace. 1. vyd. Praha, Portál 2001. 178 s. ISBN 80-7178-506-7.
- Valenta J.: Metody a techniky dramatické výchovy. 2. rozš. vyd. Praha, Strom 1998. 279 s. ISBN 80-86106-02-0.
- Vítková M.: Integrativní školní (speciální) pedagogika. 1. vyd. Brno, Paido 2003. 248 s. ISBN 80-214-2359-5.

Vyučující v koordinaci s ostatními vyučujícími vyvíjí soustavnou péči o vytváření a rozvíjení profesních vědomostí, dovedností a návyků žáků, vede žáky k trpělivé a soustavné práci a usiluje o to, aby si žáci vytvořili dobrý vztah k praktickým činnostem. Výchovu v tomto smyslu lze uplatnit zejména v předmětu odborný výcvik.

Škola přiměřeně aplikuje metodický pokyn k zařazení učiva „Úvod do světa práce“ do vzdělávacích programů středních škol, který vydalo MŠMT v návaznosti na usnesení vlády České republiky ze dne 3. dubna 2000 č. 325 k „Opatření ke zvýšení zaměstnanosti absolventů škol“.

Škola dále začleňuje do vyučování tematiku ochrany člověka za mimořádných situací včetně poskytování první pomoci při zraněních v souladu s pokynem MŠMT čj. 12 050/03-22 ze 4. března 2003.

Další specifické požadavky:

Zdravotní požadavky na uchazeče

Při výběru oboru vzdělání **pletařské práce**, a to v rozsahu podle předložených učebních dokumentů včetně předloženého profilu absolventa, nejsou zdravotně způsobilí uchazeči trpící zejména:

- prognosticky závažnými onemocněními podpurného a pohybového aparátu znemožňujícími středně velkou zátěž, pokud takovéto práce nelze při praktické výuce a při budoucím výkonu povolání vyloučit,
- prognosticky závažnými onemocněními omezujícími funkce horních a dolních končetin (poruchy hrubé i jemné motoriky),
- prognosticky závažnými chronickými nemocemi dýchacích cest a plic včetně onemocnění alergických, týká se praktické výuky při práci v prašném prostředí a dále předpokladu, že uvedenou práci nelze při výkonu povolání vyloučit,
- závažnými poruchami sluchu, a to k výuce v riziku hluku a předpokladu práce v riziku hluku,
- prognosticky závažnými a nekompensovanými formami epilepsie a epileptických syndromů a kolapsovými stavy, týká se praktické výuky prací na pletařských strojích a dále předpokladu, že uvedené práce nelze při výkonu povolání vyloučit,
- prognosticky závažnými poruchami vidění.

Zdravotní omezení vždy závisí na specifických požadavcích zvoleného oboru nebo předpokládaného uplatnění. K posouzení zdravotního stavu uchazeče je příslušný registrující praktický lékař.

Požadavky na bezpečnost a ochranu zdraví při práci a hygienu práce

Neoddělitelnou součástí teoretického a praktického vyučování je problematika bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny práce a požární prevence. Výchova k bezpečné a zdraví neohrožující práci vychází ve výchovně vzdělávacím procesu z požadavků v době výuky platných právních a ostatních předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (zákonů, nařízení vlády, vyhlášek, technických předpisů a českých technických norem). Požadavky vybrané z těchto předpisů se musí vztahovat k výkonu konkrétních činností, které jsou obsahem odborného výcviku. Tyto požadavky musí být doplněny o vyčerpávající informaci o rizicích možných ohrožení, jimiž jsou žáci při teoretickém i praktickém vyučování vystaveni, včetně informace o opatřeních na ochranu před působením těchto zdrojů rizik.

Prostory pro výuku musí odpovídat svými podmínkami požadavkům stanoveným zdravotnickými předpisy, zejména: vyhláškou č. 108/2001 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na prostory a provoz škol, předškolních zařízení a některých školských zařízení, a nařízením vlády č. 178/2001 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví zaměstnanců při práci. Je nutno se řídit též nařízením vlády č. 378/2001 Sb., kterým se stanoví bližší požadavky na bezpečný provoz a používání strojů, technických zařízení, přístrojů a nářadí a dále nařízením vlády č. 101/2005 Sb., o podrobnějších požadavcích na pracoviště a pracovní prostředí.

Poučení žáků o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci, jakož i ověření znalostí, musí být prokazatelné.

Nácvik a procvičování činností musí být v souladu s požadavky právních předpisů upravujících zákazy prací pro mladistvé (Zákoník práce, vyhláška č. 288/2003 Sb.) a v souladu s podmínkami, za nichž mladiství mohou konat zakázané práce z důvodu přípravy na povolání.

Základními podmínkami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární ochrany se rozumí:

1. Důkladné seznámení žáků s platnými právními a ostatními předpisy k zajištění bezpečnosti a ochraně zdraví při práci, s technologickými a pracovními postupy.
2. Používání strojů a zařízení, pracovních nástrojů a pomůcek, které odpovídají bezpečnostním předpisům.
3. Používání osobních ochranných prostředků podle vyhodnocených rizik pracovních činností.
4. Seznámení žáků s vybranými kapitolami zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů, a vyhlášky č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci).
5. Dodržování maximálního počtu žáků ve skupině dozorované mistrem odborné výchovy nebo učitelem odborného výcviku v souladu s nařízením vlády č. 689/2004 Sb., o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání.
6. Vykonávání stanoveného dozoru na pracovištích žáků, přičemž stupně dozoru jsou vymezeny následovně:

Práce pod dozorem - vyžaduje trvalou přítomnost osoby pověřené dozorem, která dozírá na dodržování BOZP a pracovního postupu. Tato osoba musí všechna pracovní místa zrakově obsáhnout tak, aby mohla bezprostředně zasáhnout v případě porušení bezpečnostních předpisů a pracovních pokynů nebo při ohrožení zdraví.

Práce pod dohledem - osoba pověřená dohledem zkontroluje před zahájením práce pracoviště žáků a pokud všechna pracovní místa zrakově neobsáhne, pak je v průběhu prací obchází a kontroluje.

Stanovení příslušného stupně doзору na konkrétní probírané téma odborného výcviku je povinností vedoucích zaměstnanců příslušného učňovského zařízení v závislosti na charakteru tématu a podmínkách jednotlivých pracovišť, kde žáci příslušný tematický celek plní.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Schválilo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
dne 7. července 2005, č.j. 24 047/2005-24 s platností od 1. září 2005 počínaje 1. ročníkem

UČEBNÍ PLÁN (obecný)

Obor vzdělání: **31-54-E/001** Pletařské práce

Denní studium

Kategorie a názvy vyučovacích předmětů	Celkový počet týdenních vyučovacích hodin za studium
A. Povinné vyučovací předměty	
a) základní předměty	
Český jazyk a literatura	2-3
Občanská výchova	2
Matematika	2-3
Tělesná výchova	4
Textilní materiály	3
Vazby a rozbory pletenin	3-4
Zušlechťování pletenin	1-2
Technologie pletařství	4
Odborný výcvik	32-39
b) výběrové předměty	4-7
Celkem hodin týdně	62-66
B. Nepovinné vyučovací předměty	

Poznámky:

1. **Učební plán (obecný) je zpracován bez rozvržení učiva do jednotlivých ročníků a je pro školy závazný. Škola si učební plán buď dopracuje podle svých podmínek, nebo si může převzít některý z doporučených učebních plánů, které jsou součástí těchto učebních dokumentů. Při dopracování učebního plánu je nutné dodržet zásady uvedené v poznámkách.**
2. **Školou dopracovaný učební plán (obecný) nebo převzatý doporučený učební plán, dopracované učební osnovy základních předmětů a kompletně zpracované učební osnovy výběrových, případně i nepovinných vyučovacích předmětů, schválené ředitelem školy a opatřené razítkem školy, jsou součástí povinné dokumentace školy. Dopracováním učebního plánu (obecného) se rozumí rozvržení vyučovacích předmětů včetně výběrových, popř. nepovinných, do jednotlivých ročníků, jejich časové dotace, a to pro 1. a 2. ročník současně. Tento učební plán je pro školu závazný. Dopracováním učebních osnov, jejichž rozpis je v učebních dokumentech uveden rámcově bez rozdělení do jednotlivých ročníků, se rozumí rozvržení učiva učebních osnov do jednotlivých ročníků podle školou dopracovaného učebního plánu (obecného) nebo podle některého z doporučených učebních plánů. Zpracováním učebních osnov se rozumí zpracování učebních osnov ve standardním provedení (identifikační údaje, pojetí vyučovacího**

předmětu, rozpis učiva, schválení ředitelem školy) pro výběrové a nepovinné vyučovací předměty.

3. **Při dopracování učebního plánu (obecného) a učebních osnov** (zpracovaných bez rozdělení do ročníků), např. formou zpracování tematického plánu, **i při zpracování učebních osnov** výběrových předmětů, je třeba dbát **na koordinaci učiva** mezi jednotlivými předměty. Úzká mezipředmětová vazba existuje zejména mezi odbornými předměty a odborným výcvikem.
4. Při dopracování učebního plánu (obecného) **je škola povinna zařadit** vyučovací předměty tělesná výchova a občanská výchova do obou ročníků.
5. Při dopracování učebního plánu (rozvržení předmětů do dvou ročníků) nesmí být **celkový počet týdenních povinných vyučovacích hodin v učebním plánu v žádném ročníku nižší než 30 a vyšší než 33 vyučovacích hodin**. Vymezení hranic týdenního počtu vyučovacích hodin se týká pouze dopracování učebního plánu do ročníků, nevztahuje se na organizaci vyučování, např. týden teoretického vyučování a týden praktického vyučování.
6. Týdenní hodinová dotace vyučovacím předmětu **tělesná výchova** se řídí organizací teoretického a praktického vyučování. Pokud je vyučování organizováno tak, že se střídá týden teoretického vyučování a týden odborného výcviku, a pokud není možno zajistit výuku tělesné výchovy i v týdnech odborného výcviku, nesmí klesnout počet hodin tělesné výchovy v týdnu teoretického vyučování pod 2 hodiny. V případě, že v rámci jednoho týdne probíhá teoretické vyučování i odborný výcvik, je rozsah tělesné výchovy v tomto týdnu 2 hodiny. Doporučuje se však zařadit podle možností další hodiny tělesné výchovy, které se nezapočítávají do týdenního počtu vyučovacích hodin (nejsou považovány za další rozšiřování počtu hodin v učebním plánu z hlediska maximálního stanoveného týdenního počtu hodin). V rámci odborného výcviku je možné zařadit kompenzační cvičení - žáci musí být systematicky poučováni o důležitostech a možnostech kompenzace jednostranného pracovního zatížení tělesnými cvičeními a rekreačním sportem.
7. **Základní předměty (a)** představují základ vzdělání učebního oboru - jsou v nich zahrnuty předměty všeobecně vzdělávací (český jazyk a literatura, občanská výchova, matematika a tělesná výchova) a předměty odborné. **Všeobecně vzdělávací předměty se vyučují podle učebních osnov schválených MŠMT dne 1. 12. 1999, č.j. 33 848/99-24 s platností od 1. září 2000 počínaje 1. ročníkem**. V případě inovace učebních osnov budou výše uvedené učební osnovy automaticky nahrazeny inovovanými. Učební osnovy vyučovacích předmětů jsou zpracovány bez hodinové dotace k tematickým celkům, což umožňuje škole rozpracovat si učební osnovy podle možností uplatnění absolventů na trhu práce, vybraného typu učebního plánu a předpokladů žáků k vykonávaným činnostem. Další případné úpravy učebních osnov lze zaměřit na inovace vzdělávacího obsahu a přízpůsobení učiva specifickým vzdělávacím potřebám žáků.
8. Zařazení **výběrových předmětů (b)** a stanovení jejich pojetí, obsahu a rozsahu je v kompetenci školy - učební osnovy zpracované vyučujícími schvaluje ředitel školy. Zařazení výběrových předmětů a obecně stanovený učební plán umožňuje zaměřit přípravu žáků k určité profesní oblasti, v níž se předpokládá budoucí uplatnění absolventů a poskytuje škole větší prostor pro organizaci výuky a používání různých metodických postupů. **Jako výběrové předměty je možné zařadit např. předměty** informační a komunikační technologie, estetická výchova, ekonomika, praktické cvičení, cizí jazyk, laboratorní cvičení apod. **Hodiny stanovené pro výběrové předměty lze také využít k posílení hodinové dotace odborných a všeobecně vzdělávacích předmětů z kategorie základní předměty (a); o posílení hodinové dotace rozhodne ředitel školy.**

9. **Dělení hodin** ve vyučovacích předmětech je v pravomoci ředitele školy, který musí postupovat v souladu s předpisy stanovenými MŠMT.
10. Stanovení struktury, obsahu i rozsahu **nepovinných vyučovacích předmětů** je v kompetenci školy, učební osnovy zpracované vyučujícími schvaluje ředitel školy. Jako nepovinné vyučovací předměty mohou být zařazeny např. předměty základy rodinné výchovy, sportovní hry, zdravotní tělesná výchova apod.
11. V souvislosti s konkrétním obsahem každého vyučovacího předmětu včetně odborného výcviku se musí každý vyučující průběžně zařazovat **problematiku bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a hygieny práce**, soustavně se zaměřovat na **důslednou výchovu žáků k péči o životní prostředí**, podle charakteru oboru a obsahu předmětu **aktualizovat učivo** o nové poznatky z dané odborné oblasti.
12. Tematika **ochrany člověka za mimořádných situací** včetně poskytování první pomoci při zraněních se do vyučování zařazuje v souladu s pokynem MŠMT č.j. 12 050/03-22 ze dne 4. března 2003.
- 13.
14. V průběhu realizace vzdělávání **může škola v doporučeném nebo dopracovaném učebním plánu provádět úpravy** až do výše 10 % celkového týdenního počtu vyučovacích hodin; při této úpravě musí dodržet celkový týdenní počet hodin stanovený učebním plánem, nesmí vypustit žádný základní předmět a nesmí snížit hodiny základních předmětů stanovené v obecném učebním plánu.
15. **Učivo všech vyučovacích předmětů je v 1. a 2. ročníku rozvrženo do 33 týdnů.** Zbývající doba se využije podle dále uvedené tabulky.
16. **Závěrečná zkouška se připravuje a organizuje podle platných předpisů.**

Přehled využití týdnů v období září - červen školního roku

Činnost	Počet týdnů v ročníku	
	1.	2.
Vyučování podle rozpisu učiva	33	33
Lyžařský výcvikový zájezd	0-1	-
Sportovně turistický kurz	-	0-1
Časová rezerva, opakování učiva, exkurze, výchovně vzdělávací akce	6-7	5-6
Závěrečná zkouška	-	1
Celkem	40	40

Poznámka:

Sportovní kurzy (lyžařský výcvikový zájezd a sportovně turistický kurz) se organizují v souladu s metodickými pokyny MŠMT*) k organizování lyžařského výcviku žáků a sportovně turistických kurzů, viz učební osnovy tělesné výchovy pro OU. Mohou být organizovány i v jiném ročníku, než je uvedeno v přehledu.

*) Metodický pokyn MŠMT ČR k organizaci **lyžařského výcviku žáků základních a středních škol** z 6. 12. 1993, č.j. 24 799/93-50, a metodický pokyn MŠMT ČR k organizování **sportovně turistických kurzů středních škol** z 2.8.1994, č.j. 18 338/94-50.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Schválilo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
dne 7. července 2005, č.j. 24 047/2005-24 s platností od 1. září 2005 počínaje 1. ročníkem

DOPORUČENÝ UČEBNÍ PLÁN „TYP A“

Obor vzdělání: **31-54-E/001** Pletařské práce

Denní studium

Kategorie a názvy vyučovacích předmětů	Počet týdenních vyučovacích hodin		
	v ročníku		celkem
	1.	2.	
A. Povinné vyučovací předměty			
a) základní předměty			
Český jazyk a literatura	1	1	2
Občanská výchova	1	1	2
Matematika	1	1	2
Tělesná výchova	2	2	4
Textilní materiály	2	1	3
Vazby a rozbor pletenin	2	1	3
Zušlechťování pletenin	-	1	1
Technologie pletařství	2	2	4
Odborný výcvik	18	21	39
b) výběrové předměty	3	2	5
Celkem hodin týdně	32	33	65
B. Nepovinné vyučovací předměty			

Poznámka:

1. Tento učební plán byl zpracován v souladu s poznámkami k obecně zpracovanému učebnímu plánu. Pro další práci s tímto doporučeným učebním plánem platí všechny poznámky uvedené k obecně zpracovanému učebnímu plánu.
2. Tento učební plán je určen zejména pro školy, kde příprava žáků se v teoretickém vyučování i odborném výcviku realizuje v učebnách a na pracovištích přímo ve škole.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Schválilo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
dne 7. července 2005, č.j. 24 047/2005-24 s platností od 1. září 2005 počínaje 1. ročníkem

DOPORUČENÝ UČEBNÍ PLÁN „TYP B“

Obor vzdělání: **31-54-E/001** Pletařské práce

Denní studium

Kategorie a názvy vyučovacích předmětů	Počet týdenních vyučovacích hodin		
	v ročníku		celkem
	1.	2.	
A. Povinné vyučovací předměty			
a) základní předměty			
Český jazyk a literatura	1,5	1,5	3
Občanská výchova	1	1	2
Matematika	1,5	1,5	3
Tělesná výchova	2	2	4
Textilní materiály	2	1	3
Vazby a rozbor pletenin	2	2	4
Zušlechťování pletenin	-	2	2
Technologie pletařství	2	2	4
Odborný výcvik	15	17	32
b) výběrové předměty	3	2	4
Celkem hodin týdně	30	32	62
B. Nepovinné vyučovací předměty			

Poznámky:

1. Tento učební plán byl zpracován v souladu s poznámkami k obecně zpracovanému učebnímu plánu. Pro další práci s tímto doporučeným učebním plánem platí všechny poznámky uvedené k obecně zpracovanému učebnímu plánu.
2. Tento učební plán je určen zejména pro školy, kde příprava žáků v teoretickém vyučování probíhá ve škole a v odborném výcviku na pracovištích mimo školu.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Schválilo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

dne 7. července 2005, č.j. 24 047/2005-24 s platností od 1. září 2005 počínaje 1. ročníkem

Učební osnovy předmětu
TEXTILNÍ MATERIÁLY
Učebního oboru
31-54-E/001 Pletařské práce

Pojetí vyučovacího předmětu

Cílem předmětu je seznámit žáky se surovinami, které tvoří materiálovou základnu textilního průmyslu. Vyučovací předmět poskytuje žákům vědomosti o základním rozdělení textilních vláken, jejich získávání, vlastnostech a použití. Na základě jednoduchých zkoušek se žáci naučí rozeznávat druhy přírodních a chemických vláken. Vyučujících poukazuje na význam hospodárního využívání surovin.

Vyučujících je povinen při výkladu užívat správnou terminologii, platné názvy, zákonné měrové jednotky a předepsané značky. Úkolem výchovy k péči o životní prostředí v předmětu je přispět k rozšíření vědomostí žáků o tvorbě a ochraně životního prostředí z hlediska jejich budoucího povolání.

Vyučovací předmět textilní materiály se doporučuje zařadit do 1. i 2. ročníku. Rozpis učiva je zpracován rámcově bez rozvržení učiva do jednotlivých ročníků, pořadí jednotlivých tematických celků není pevně stanoveno. Proto je nutné, aby vyučující před zahájením 1. ročníku rozvrhli učivo do obou ročníků najednou.

Při dopracování učební osnovy je třeba dbát na to, aby po rozvržení do jednotlivých ročníků tvořilo učivo logický systém byly respektovány mezipředmětové vztahy s odbornými předměty a předmětem odborný výcvik.

Rozpis učiva

1. Úvod

1.1 Druhy textilií

2. Rozdělení textilních vláken

2.1. Základní rozdělení textilních vláken

2.2. Vlastnosti a charakteristika jednotlivých druhů vláken

3. Přírodní vlákna rostlinná

3.1. Bavlna – vlastnosti, stavba vlákna, použití bavlny, rozpoznávání bavlny

3.2. Další druhy vláken rostlinného původu – len, konopí, ostatní vlákna

4. Přírodní vlákna živočišná

4.1. Rozdělení živočišných vláken

4.2. Vlna – vlastnosti, získávání vlny, použití, rozpoznávání vlny, zpracování a použití

4.3. Srsti: velbloudí srst, mohér, kašmírová srst – použití, vlastnosti (informativně)

4.4. Chlupy – použití, druhy

4.5. Přírodní hedvábí – získávání, vlastnosti, použití, zjišťování

5. Vlákná anorganická a chemická

- 5.1. Vlákná anorganická
- 5.2. Rozdělení chemických vláken
- 5.3. Vlastnosti chemických vláken
- 5.4. Použití a zjišťování chemických vláken

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Schválilo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
dne 7. července 2005, č.j. 24 047/2005-24 s platností od 1. září 2005 počínaje 1. ročníkem

Učební osnovy předmětu **VAZBA A ROZBORY PLETENIN** Učebního oboru 31-54-E/001 Pletařské práce

Pojetí vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět vazby a rozbory pletenin poskytuje žákům základní vědomosti o vazebních technikách, o vazbách pletenin, o vlivu vazeb na vlastnosti a použití pletenin.

Obsah vyučovacího předmětu je zaměřen na získání přehledu o používaných pojmech, rozdělení a vlastnostech pletenin, na základní principy u zátažných pletenin a na dovednosti zápisu vazeb (patronování).

Vyučující je povinen používat správnou terminologii, platné názvy, jednotky, předepsané značky, platné normy.

Vyučovací předmět vazby a rozbory pletenin se doporučuje zařadit do 1. i 2. ročníku.

Rozpis učiva je zpracován rámcově bez rozvržení učiva do jednotlivých ročníků, pořadí tematických celků není pevně stanoveno. Proto je nutné, aby vyučující před zahájením 1. ročníku rozvrhli učivo do obou ročníků najednou. Při dopracování učební osnovy je třeba dbát na to, aby po rozvržení do jednotlivých ročníků tvořilo učivo logický systém byly respektovány mezipředmětové vztahy zejména s vyučovacími předměty technologie pletařství a odborný výcvik. Vyučující vhodně využívá učební pomůcky a didaktickou techniku.

Rámcový rozpis učiva

1. Úvod

1.1. Plošné textilie

2. Pletenina

2.1. Rozdíl mezi tkaninou a pleteninou

2.2. Základní pletařské pojmy – klička, smyčka, očko, sloupek, řádek

2.3. Lící strana a rubní strana pleteniny

2.4. Vlastnosti pletenin – tažnost, pružnost, elasticita, tepelné izolace, paralelnost, stáčení krajů

3. Vazba pletenin, rozdělení pletenin

3.1. Podle použité soustavy nití

3.2. Podle střídání lících a rubních oček – jednolící, obou lící, obourubní

4. Začátek pleteniny

4.1. Záchyt

4.2. Otevřený začátek

4.3. Uzavřený začátek

5. Základní zátažné vazby

5.1. Pleteniny jednolící – způsob pletení, vlastnosti pleteniny

5.2. Pletenina obouruční – způsob pletení, vlastnosti pleteniny

6. Tvarování pletenina

6.1. Výrobky stříhané, polotvarované, tvarované

6.2. Ujímání anglické, francouzské

6.3. Rozšiřování pleteniny – způsoby

7. Vzorování zátažných pletenin záměnnou nití

7.1. Pruhování

8. Vzorování zátažných pletenin vyřazením jehel z činnosti

8.1. Ažura

8.2. Patent

8.3. Plisé

8.4. Žebra

9. Vzorování zátažných pletenin změnou délky nitě oka

9.1. Dlouhý řádek

10. Vzorování zátažných pletenin doplňkovými nitěmi

10.1. Chytová klička

10.2. Vypracování chytu

10.3. Perlový chyt

10.4. Nopové vzory

11. Interloková vazba

11.1. Způsob výroby

11.2. Vlastnosti

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Schválilo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

dne 7. července 2005, č.j. 24 047/2005-24 s platností od 1. září 2005 počínaje 1. ročníkem

Učební osnovy předmětu **ZUŠLECHŤOVÁNÍ PLETENIN** Učebního oboru 31-54-E/001 Pletařské práce

Pojetí vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět zušlechťování pletenin poskytuje žákům základní vědomosti o úpravě pletenin jako procesu, který navazuje na vlastní výrobu pletenin.

Obsah předmětu je zaměřen na získání základních znalostí o dotváření pletených výrobků zušlechťovacími pochody na výrobky s nejhodnějšími vlastnostmi pro spotřebitele a zahrnuje problematiku využití vody v textilním průmyslu..

Rozpis učiva je zpracován rámcově bez rozvržení učiva do jednotlivých ročníků, pořadí tematických celků není pevně stanoveno. Doporučuje se zařadit předmět do druhého ročníku. Při dopracování učební osnovy je třeba dbát, aby tvořilo učivo logický systém, byly respektovány mezipředmětové vztahy zejména s vyučovacími předměty technologie pletařství a odborný výcvik.

Rozpis učiva

1. Úvod

- 1.1. Význam zušlechťování pletenin
- 1.2. Voda v textilním průmyslu – význam vody, zdroje vody, požadované vlastnosti vody, úprava vody

2. Praní pletenin

- 2.1. Účel praní
- 2.2. Způsob praní – v provozu, v plné šíři
- 2.3. Zařízení pro praní pleteniny. Hašple.

3. Odvodňování pletenin

- 3.1. Účel odvodňování
- 3.2. Odstředování
- 3.3. Ždímání
- 3.4. Odsávání

4. Valchování

- 4.1. Účel valchování
- 4.2. Způsob valchování
- 4.3. Použití valchovaných výrobků

5. Bělení

- 5.1. Účel bělení
- 5.2. Způsoby bělení – oxidační, redukční
- 5.3. Použití bělených úpletů

6. Macerace bavlny

- 6.1. Účel a význam macerace bavlny
- 6.2. Způsob macerace bavlny
- 6.3. Vlastnosti macerované bavlny
- 6.4. Použití úpletů z macerované bavlny

7. Barvení úpletů

- 7.1. Princip barvení úpletů
- 7.2. Význam barvení úpletů
- 7.3. Základní barvířské pojmy: lázeň, afinita barviva, egálnost vybarvení apod.
- 7.4. Příprava pletenin k barvení
- 7.5. Vady v obarvených úpletech

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Schválilo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
dne 7. července 2005, č.j. 24 047/2005-24 s platností od 1. září 2005 počínaje 1. ročníkem

Učební osnovy předmětu **TECHNOLOGIE PLETAŘSTVÍ** Učebního oboru 31-54-E/001 Pletařské práce

Pojetí vyučovacího předmětu

Učivo vyučovacího předmětu technologie pletařství poskytuje žákům základní vědomosti o pletařské výrobě, tzn. Odborné vědomosti pro zvládnutí činností spojených se zpracováním délkových textilií v pletené výrobky a metrové pleteniny. Žáci získávají přehled o základních technologiích používaných v pletařské výrobě, vědomosti o přípravě přízí před zpracováním pletařskou technologií, o pletení na základních (jednoduchých) typech pletařských strojů a o dokončování pletených výrobků.

Žáci poznají principy tvorby pletenin, získají základní znalosti technologických pojmů, obslužných činností, povinností obsluhy ve vztahu k jednotlivým druhům prací, racionálního uspořádání pracoviště, organizace práce a správné obsluhy a ošetřování strojů, zásad bezpečnosti práce ve vztahu k jednotlivým druhům prací.

Vyučující seznamuje žáky s technologickými postupy a vede je k jejich správnému dodržování. Žáci poznávají vhodné metody práce, jsou vedeni k šetření materiálem, k dodržování kvality výrobků, naučí se dobře si organizovat práci na pracovišti a dodržovat bezpečnostní, hygienické a protipožární předpisy.

Při výkladu je vyučující povinen užívat správné názvosloví.

Rozpis učiva je zpracován rámcově bez rozvržení učiva do jednotlivých ročníků, pořadí jednotlivých tematických celků není pevně stanoveno. Proto je nutné, aby vyučující před zahájením 1. ročníku rozvrhli učivo do obou ročníků najednou. Při dopracování učební osnovy je třeba dbát na to, aby po rozvržení do jednotlivých ročníků tvořilo učivo logický systém, byly respektovány mezipředmětové vztahy zejména s vyučovacími předměty zušlechťování pletenin a odborný výcvik. Vyučující vhodně využívá učební pomůcky a didaktickou techniku.

Vyučovací předmět vazby a rozbory pletenin se doporučuje zařadit do 1. i 2. ročníku v celkovém rozsahu 4 hodin za celé studium, to je celkem hodin za studium.

Rozpis učiva

1. Úvod, bezpečnost a ochrana zdraví při práci

- 1.1. Textilní průmysl. Pletařský průmysl – význam, technologické stupně výroby
- 1.2. Základní povinnosti a práva zaměstnance a zaměstnavatele
- 1.3. Pracovní prostředí a jeho vliv na bezpečnost a ochranu zdraví při práci
- 1.4. Organizace práce v pletárně

2. Přípravné práce pro pletení

- 2.1. Skaní – účel a způsob skaní
- 2.2. Soukání – účel, způsob, význam. Hlavní části soukacího stroje, jejich funkce
- 2.3. Spojování nití – uzly
- 2.4. Bezpečnost a ochrana zdraví při přípravě materiálu k pletení

3. Základy pletení

- 3.1. Ruční pletení
- 3.2. Strojní pletení – charakteristika
- 3.3. Pletařské stroje – použití různých druhů strojů
- 3.4. Pletařské jehly – rozdělení, popis jehly, požadavky na jehly
- 3.5. Číslování pletařských strojů
- 3.6. Tvoření oka na jazýčkové jehle
- 3.7. Vady v úpletech
- 3.8. Rozdělení pletenin

4. Ploché pletací stroj

- 4.1. Hlavní části stroje
- 4.2. Funkce jednotlivých částí stroje
- 4.3. Lůžko s jazýčkovými jehlami
- 4.4. Saně

5. Okrouhlé pletací stroje

- 5.1. Rozdělení okrouhlých pletacích strojů dle druhů výroby
- 5.2. Základní jednolůžkové okrouhlé pletací stroje
 - 5.2.1 Na výrobu výplňkové pleteniny z plyše
 - 5.2.2. Stroje vícedráhové
 - 5.2.3. Stroje na výrobu pletených kožešin
 - 5.2.4. Stroje s odvalovacími kolečky

6. Obsluha a základní údržba pletacích strojů

- 6.1. Nasazení materiálu na stroj
- 6.2. Navlečení nití a zapnutí stroje
- 6.3. Uvedení stroje do chodu
- 6.4. Zastavení stroje
- 6.5. Signalizace
- 6.6. Výměna cívek a jehel
- 6.7. Odstraňování jednoduchých poruch
- 6.8. Vystřihování úpletu
- 6.9. Odparování kusů
- 6.10. Měření a vážení balíků pleteniny
- 6.11. Kontrola kvality úpletu
- 6.12. Čištění a mazání strojů
- 6.13. Uspořádání pracoviště

7. Stroje a zařízení pro pomocné práce v pletárně

- 7.3. Obsluha strojů pro pomocné práce
- 7.4. Bezpečnost a ochrana zdraví při obsluze pomocných strojů
- 7.5. Stroje pro výrobu tkaniček
- 7.6. Stroje pro přípravu papírových karet pro žakárové stroje
- 7.7. Zařízení pro vážení a manipulaci s úplety
- 7.8. Balicí zařízení

8. Pracovně právní předpisy

- 8.1. Zákoník práce

- 8.1.1.Vznik, změny a skončení pracovního poměru
- 8.1.2.Pracovní smlouva a její náležitosti
- 8.1.3.Odpovědnost za škodu
- 8.1.4. Dovolená
- 8.2.Bezpečnost práce a ochrana zdraví při práci z hlediska práv a povinností zaměstnance a zaměstnavatele

9. Hmotné zabezpečení

- 9.1. Mzda, náležitosti mzdy- složení mzdy, výplatní páska
- 9.2. Hmotné zabezpečení v době nezaměstnanosti - Zákon o nezaměstnanosti
- 9.3. Soukromé podnikání – živnostenský zákon

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Schválilo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

dne 7. července 2005, č.j. 24 047/2005-24 s platností od 1. září 2005 počínaje 1. ročníkem

Učební osnovy předmětu

ODBORNÝ VÝCVIK

Učebního oboru

31-54-E/001 Pletařské práce

Pojetí vyučovacího předmětu

Cílem odborného výcviku je poskytnout žákům odborné vědomosti a dovednosti potřebné pro výkon pracovních činností v praxi při výrobě pletených výrobků.

Úkolem odborného výcviku je, aby žáci si osvojili stanovené dovednosti a návyky vyplývající z profilu absolventa, aby dovedli dodržovat bezpečnostní a protipožární předpisy, používat osobní ochranné pracovní prostředky, obsluhovat stroje na přípravu pletařských přízí, jednoduché (základní) pletařské stroje, stroje a zařízení v dokončovacím procesu pletařské výroby, používat pracovní pomůcky podle vykonávané práce, pečovat o stroje a zařízení a provádět jejich běžnou údržbu.

Výchovně vzdělávacím cílem je naučit žáky základní pracovní úkony operace od nejjednodušších ke složitějším, dobře si organizovat práci, vypěstovat kladný vztah k práci a strojům, zařízení, jejich hospodárnému a efektivnímu využívání, využívání surovin a energie, mít odpovědnost za kvalitu vykonané a odvedené práce, dodržovat zásady ochrany životního a pracovního prostředí.

Odborný výcvik výrazně přispívá k vytváření dobrého vztahu k práci, zejména fyzické, k upevňování pracovní disciplíny, svědomitosti a pořádku na pracovišti.

Při své práci vyučující uplatňuje pedagogické zásady, pěstuje u žáků potřebný cit k estetickému cítění a vkus. Zvláštní pozornost je věnována bezpečnosti a ochraně zdraví při práci. Vzhledem k tomu, že značná část výuky obsahuje práci na strojích včetně péče o stroje a zařízení, je podmínkou učinit taková opatření, která spolehlivě zabrání úrazu anebo poškození zdraví žáka. Práce, které jsou jinak zakázány mladistvým v pracovním poměru, vykonávají žáci v rozsahu určeném učebními osnovami za stálého dozoru vyučujícího.

Součástí výuky je soustavné prověřování vědomostí žáků z oblasti technologie, a pracovních postupů, znalosti možných rizik, která vyplývají z pracovních činností, znalosti postupů při vzniku mimořádných událostí.

Rozpis učiva je zpracován rámcově bez rozvržení do jednotlivých ročníků, pořadí jednotlivých tematických celků není pevně stanoveno. Proto je nutné, aby vyučující před zahájením 1. ročníku rozvrhli učivo do obou ročníků najednou. Při dopracování učební osnovy je třeba dbát na to, aby po rozvržení do jednotlivých ročníků tvořilo učivo logický systém a byly respektovány mezipředmětové vztahy zejména s předmětem technologie pletářství.

V 1. ročníku se doporučuje volit metody a formy výuky odpovídající charakteru polytechnické dílenské výuky na cvičném pracovišti.

Ve 2. ročníku je vhodné realizovat odborný výcvik v pletárně/pletařské továrně.

Mistr odborného výcviku odpovídá v plném rozsahu za svěřenou skupinu žáků po dobu odborného výcviku organizovaného skupinovou formou. Přitom dbá zejména na dodržování místních provozně bezpečnostních předpisů, ochrany zdraví a požární prevence. Žáci musí být poučeni o nebezpečí, kterému jsou vystaveni při práci se zdraví škodlivými látkami a látkami nebezpečnými z požárního hlediska. U každého nového tématu a při přechodu na nové

pracoviště je vyučující povinen provést instruktáž o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a o věřit si prokazatelnou formou vědomosti žáků. Dále musí dodržovat předpisy týkající se prací zakázaných mladistvým. Totéž platí v přiměřené míře i při odborném výcviku prováděném na smluvních pracovištích a pracovištích praktického vyučování. Vyučovací předmět odborný výcvik je zařazen do 1. až 2. ročníku v doporučeném celkovém rozsahu 32 až 39 hodin týdně za celé studium.

Rozpis učiva

1. Úvod

1.1. Výběr požadavků vyplývajících z právních předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci.

Obsah předmětu. Zákoník práce se zřetelem k bezpečnosti práce.

Zákon o ochraně veřejného zdraví.

1.2. Seznámení s organizací zařízení pro výchovu žáků se zřetelem na pracoviště se zvýšeným nebezpečím úrazu

1.3. Druhy ohrožení při práci a způsoby ochrany pracovníků. Riziková pracoviště.

Nejčastější zdroje a příčiny úrazů. Zakázané práce mladistvým.

Manipulace s materiálem. Ochranná zařízení.

Osobní ochranné prostředky.

1.4. Protipožární ochrana, druhy hasicích přístrojů a jejich používání

2. Přípravné práce pro pletení

2.1. Příprava materiálu

2.1.1 Motání, skaní, snování – informativně

2.1.2. Soukání – základní pracovní úkony

2.2. Určování kvalitativních znaků materiálu pro pletení, manipulace s materiálem, určování různých tvarů cívek

2.3. Vázání uzlů

2.4. Používání osobních ochranných pracovních prostředků

2.5. Obsluha stroje pro přípravu materiálu. Bezpečnost práce. Péče o stroj.

3. Seznámení s pletařskými stroji

3.1. Charakteristika pletení

3.2. Seznámení se strojním vybavením pletárny

3.2.1 Zátěžné pletařské stroje

3.2.2 Osnovní pletařské stroje

3.2.3. Hlavní části pletařských strojů a jejich funkce

4. Základy pletení (základní pracovní úkony a operace při strojovém pletení)

4.1. Požívání osobních ochranných pracovních prostředků

Dodržování zásad bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci

4.2. Osazení stroje zpracovaným materiálem

4.3. Navlékání nití

4.4. Uvedení stroje do chodu a zastavení stroje

4.5. Výměna cívek a jehel

4.6. Stříhání, odparování a vážení pletenin

5. Základy obsluhy pletařského stroje

- 5.1. Pletení na ručním plochém pletacím stroji
 - 5.1.1 Příprava materiálu k pletení – osazení stroje zpracovaným materiálem
 - 5.1.2. Kontrola technické a technologické připravenosti stroje k pletení
 - 5.1.3. Pletení, kontrola průběhu pletení
 - 5.1.4. Odstraňování drobných poruch
 - 5.1.5. Manipulace s úpletem
 - 5.1.6. Čištění a mazání stroje
- 5.2. Vypracování jednotlivých druhů pletenin
- 5.3. Dohotovnění a zdobení pleteného výrobku

6. Pletení na jednoduchých pletařských strojích

- 6.1. Příprava stroje pro pletení
 - 6.1.1 Osazení stroje zpracovaným materiálem
 - 6.1.2. Navlečení nití
 - 6.1.3. Kontrola technické a technologické připravenosti stroje k pletení
 - 6.1.4. Zapracování stroje
- 6.2. Pletení
 - 6.2.1. Kontrola průběhu pletení
 - 6.2.2. Výměna cívek a jehel
 - 6.2.3. Odstraňování přetrhů a navlékání nití
 - 6.2.4. Vyhledávání a odstraňování chyb v pletenině, reakce na signalizační stroje, odstraňování drobných poruch
 - 6.2.5. Odstrihování, vážení a ukládání úpletu
 - 6.2.6. Odparování kusů, kontrola a kompletování
 - 6.2.7. Vyplňování průvodních lístků, ukládání a třídění dutinek
 - 6.2.8. Organizace práce při pletení
- 6.3. Ošetřování stroje podle grafikonu
 - 6.3.1. Čištění stroje
 - 6.3.2. Mazání stroje
- 6.4. Dodržování zásad bezpečnosti práce

7. Péče o stroje

- 7.1. Čištění a mazání pletařských strojů
- 7.2. Pracovní činnosti spojené s údržbou pletařských strojů
 - 7.2.1. Výměna a uložení jehel, pomocných jehel a platin v jehlových lůžkách
 - 7.2.2. Čištění, rovnání a třídění jehel, pomocných jehel, platin ujímacích jehel a jehelních pérek
 - 7.2.3. Čištění jehelních lůžek a jehelních zámků
 - 7.2.4. Čištění platinových lůžek a platinových zámků
 - 7.2.5. Mazání strojů

8. Kontrola a klasifikace úpletů a pletených výrobků

- 8.1. Kontrola úpletů
 - 8.1.1. Třídění úpletů
 - 8.1.2. Zjišťování vad úpletů
 - 8.1.3. Evidence vad, označení úpletů podle jakostních tříd
 - 8.1.4. Opravy vad úpletů
 - 8.1.5. Skládání úpletů
 - 8.1.6. Obracení úpletů strojem

8.2. Kontrola pletených polotovarů a výrobků

- 8.2.1. Obracení punčochových výrobků
- 8.2.2. Zjišťování a opravování chyb
- 8.2.3. Skládání, značení a evidence
- 8.2.4. Sáčkování a balení výrobků

9. Úprava pletených výrobků

- 9.1. Tvarování pletených výrobků na formovacích strojích pevných a pohyblivých
- 9.2. Vyražení etiket na výrobek, balení výrobků